

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna svar angående ansvarsprövning 2019

Revisorerna har lämnat sin revisionsberättelse till Regionfullmäktiges presidium. I Revisionsberättelsen säger revisorerna att de avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för Regionstyrelsen respektive Hälso- och sjukvårdsnämnden mot bakgrund av de allvarliga redovisade bristerna. Regionfullmäktiges presidium har begärt svar från Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden som underlag för sitt ställningstagande i frågan.

Nedan redogörs inledningsvis för Revisionsberättelsens slutsatser och revisorernas samlade bedömning. Socialdemokraternas ledamöter och ersättare i Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden ger därefter sina svar på densamma.

Revisorernas bedömning

Regionens revisorer bedömer att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt mot följande bakgrund:

- Regionstyrelsen har brutit i sin beredning av finansplanen 2019 då budgeten är underfinansierad och de synnerliga skäl som angivits för detta inte har stöd i kommunallagen.
- Regionstyrelsen har i sitt uppdrag brutit i uppsiktplikten vad gäller den ekonomiska utvecklingen inom Hälso- och sjukvårdsnämnden. Styrelsen har inte i tillräcklig omfattning ställt krav på eller stöttat nämnden samt uppmärksammat fullmäktige om den ekonomiska situationen och föreslagit åtgärder.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden har inte klarat sitt ekonomiska åtagande och uppfyller inte målen för tillgänglighet utifrån vårdgarantins krav. Planerade effekter av resultatförbättrande åtgärder har inte uppnåtts.
- Både Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar en låg måluppfyllelse för 2019.

Svar från Socialdemokraterna

Vi Socialdemokrater har länge varit tydliga med att receptet för att återställa underskottet i vår region är en kombination av strukturåtgärder, effektiviseringar och intäktsökningar. Då klarar regionen kravet på god ekonomisk hushållning och då kan regionen påbörja ett återställande av det balanserade underskottet. Det svaret gav vi när vi själva styrde Region Jämtland Härjedalen och vi ger detsamma i opposition. Regionens ansträngda ekonomiska läge är ytterst allvarligt men vi anser att revisorernas kritik bör fokusera på styrelsens och nämnders agerande snarare än dess förutsättningar. Vi ställer oss med det sagt bakom delar av revisorernas kritik.

Region Jämtland Härjedalens resultat 2019 uppgick till -171 miljoner kronor medan budgeterat resultat var -214 miljoner kronor. En majoritet i regionfullmäktige bestående av Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna röstade för den

underfinansierade budgeten och regionfullmäktige kan därför knappast mena att styrelsens ledamöter inte handlat i enlighet med deras vilja. Socialdemokraterna delar däremot revisorernas uppfattning om att synnerliga skäl till att lägga en underfinansierad budget inte fanns. När budget för 2019 antogs fanns det bland annat möjlighet för det nya blågröna styret att öka finansieringen genom att höja skatten, Socialdemokraterna yrkade för ett sådant förslag. Vi ansåg och anser att det var fel att lägga en underfinansierad budget.

137 miljoner kronor av regionens underskott härstammar från Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhet efter en justering av statliga medel. Hälso- och sjukvårdsnämnden hade som mål att under året genomföra kostnadsbesparande åtgärder på 120 miljoner kronor men endast åtgärder motsvarande 74,5 miljoner kronor genomfördes. Med denna bakgrund kritiserar revisorerna både Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionstyrelsen för att man ej klarat sina ekonomiska åtaganden respektive uppsiktsplikten över utvecklingen. Socialdemokraterna menar att den politiska ledningen under året konsekvent hävdade att de kostnadsbesparande åtgärderna skulle ge avsedd effekt och att vidare åtgärder därför inte framställt som önskvärda eller nödvändiga. Vi delar dock revisorernas slutsats att ”det stora underskott som redovisas inom hälso-och sjukvården visar på att verksamheten inte klarar sitt uppdrag med tillgängliga resurser.” Vi Socialdemokrater har länge fört fram åsikten att vården i vårt län är underfinansierad. Den tidigare majoriteten i Regionstyrelsen markerade denna åsikt gentemot regeringen. Det är därför glädjande att se att budgeten för 2020 nu förstärks med avsevärda höjningar av både generella statsbidrag och höjd kompensation från det kommunala utjämningsystemet.

Vidare delar Socialdemokraterna revisorernas kritik av att månadsuppföljningen till styrelse och nämnder under året genomgående utgått ifrån den underfinansierade budgeten istället för det verkliga ekonomiska resultatet. Generellt innebär det att om en budgetpost uppvisar ett minus så innebär det att man gått ännu mer minus än vad budgeten tillåtit. Vi anser att detta system får till följd att ledamöter, anställda, media och övriga intresserade lätt luras att tro att ekonomin ser bättre ut än vad den är. Vid sammanträde med Regionstyrelsen yrkade Abbas Khanhamadi (S) därför på att verksamhetsresultat i månadsrapporter fortsättningsvis skulle inkludera budgeterat underskott (RS/10/2019). Vi beklagar att yrkandet avlogs av det blågröna styret. Socialdemokraterna anser i linje med revisorerna också att alla statliga medel bör fördelas ut från regionstyrelsen till den nämnd som upparbetar pengarna, på så sätt blir det enklare för ansvariga ledamöter i nämnderna, revisorerna och medborgare att tyda det ekonomiska läget och resultatet.

Revisorerna lyfter även kritik mot Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionstyrelsen angående att man ej lyckats med målen inom fokusområdena *Förbättra tillgängligheten inom vården* respektive *Att vara en attraktiv arbetsgivare*. Socialdemokraterna delar revisorernas bedömning att nämnden och styrelsen inte följt upp de två fokusområdena på ett tillfredställande sätt.

Vi Socialdemokrater har vid ett flertal tillfällen begärt särskilda uppföljningar och redovisningar gällande personalfrågorna (exempelvis RS/9/2019, RS/10/2019). Att attrahera och behålla rätt kompetens är en stor utmaning och samtidigt en stor möjlighet för regionen. Socialdemokraterna menar att personalens trivsel, utveckling och arbetsmiljö med möjlighet till återhämtning är både en arbetsgivarfråga och en fråga om patientsäkerhet. Det är därför av största vikt för Regionstyrelsen såväl som för Hälso- och sjukvårdsnämnden att ha god uppföljning och styrning av området. Socialdemokraterna ser att avskaffandet av både det personalpolitiska utskottet i styrelsen och det särskilda personalbokslutet har bidragit till en lägre grad av styrning och uppföljning av området. Den nya blågröna ledningen har inte ersatt dessa verktyg. Om

Regionstyrelsen har som ambition att styra och följa utvecklingen ser vi att förändringar behöver ske för att detta ska ske på ett effektivt och önskvärt sätt.

För att den politiska uppföljningen och styrningen inom fokusområdet *Förbättra tillgängligheten inom vården* skall fungera bättre anser Socialdemokraterna att Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetssätt behöver förändras. Tillgängligheten tillsammans med kontinuiteten och kvaliteten i vården är nyckelfrågor för vår sjukvårds fortsatta förtroende. På grund av frågans vikt är det viktigt med politisk tydlighet och styrning. Frågan är också komplex, nationella riktlinjer innebär att arbetssätt förändras och det medför ofta även ökade kostnader i verksamheten. Detta kräver att det politiska organ som är satt att leda verksamheten också har tid och kunskap nog för att förstå frågan. När Regionstyrelsen tidigare ansvarade för frågan lyckades man inte tillräckligt bra, tyvärr ser vi nu också att den nya Hälso- och sjukvårdsnämnden också misslyckats med detta uppdrag. Det är inte acceptabelt att regionens politiska ledning styr genom endast politiska signaler. Vi anser att Hälso- och sjukvårdsnämndens ledamöter behöver mer tid för att sätta sig in sitt breda och komplexa ansvarsområde och vidare att nämnden bör ta fler beslut och förlita sig i lägre grad på rapporter. Tyvärr ser sammanträdesdagarna ut att bli än färre 2020, 11 stycken jämfört med 16 stycken 2019. Vi ser risken i att detta förvärrar problemet. Ska man styra och leda en verksamhet måste man ha tid och tillfälle att styra och leda.

Ann-Marie Johansson, Jonas Andersson, Jenny Sellsve, Britt Carlsson, Martine Eng, Maria Nerpin, David Adervall, Anton Hammar, Bengt Bergqvist, Robert Uitto, Abbas Khanahmadi, Margaretha Winberg, Christer Nordqvist, Roger Östlund, Gudrun Olsson

Socialdemokraternas ledamöter och ersättare i Regionstyrelsen samt Hälso- och sjukvårdsnämnden under 2019